

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripremljena se pisma tiskaju po 5 sv. svaki redak. Uglasi od 6 redaka stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju epistolarnog uz pogodbe sa upravom. Novci se ližu postarankom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ ime, prezime i najbližu poštu valja točno oznaciti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravnictvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvama napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Jednoga rasta mala stvar, a nesloga sve pokvari“. Nar. Poa.

Izrazi svakog četvrtka na cilnom arku.

Dopisi se vraćaju ako se i ne tiskaju.

Neprijehovani listovi se neprimaju. Predplata s postarankom stoji 2 for. za seljaka 2 for. na godinu. Razmjerno far. 1/4 i 1/2 za polgodine. Izv. mesecine više postarankom.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Carintia br. 25

Učitelji i izbori.

Pod gornjim naslovom donosi „L'Istria“ u svojem broju od 21. marca 1891. uvodni članak, kojega nemožemo mukom mimoći. Ona naradbraja najprije mjesta političkoga kotara koparskoga, kojih svećenici bijahu izbornici ili fiducijari kod posljednjih državnih izbora. Uzev to samo kano uvod u članak — jer se u njem dalje ne bavi sa svećenici, pošto su ovi u tršćansko-koparskoj biskupiji izvan njezina hitca — bacila se svom strastju na četvoricu učitelja rečenoga kotara, koji bijahu također među izbornici. Oborila se na naše učitelje rugom i klevetom u gadnoj namjeri, da ih ocrni, da njim naškodi.

Da njoj pako to bolje uspije, pozivlje se na želje većine zemaljskoga sabora, na školske oblasti i na samo ministarstvo. Nije njoj pravo što učitelji agitiraju, jer agitirajuć za slavensku stranku, omlaovažuju, savjete i naloge oblasti i jer škode tim ... Talijanom.

Sva agitacija rečenih učitelja obostoji pako u tom, što oni bijahu izbornici! Radi toga morala je napisati podulji članak, u kojem priznaje napokon i sama, da imadu i učitelji pravo izbora.

Doista je žalostno, što su gospoda talijanski „liberalci“ u saboru i u novinah tako daleko posegli, da vršenje državljanjska prava kude krsteći ga agitacijom, te da bijahu iste školske oblasti prisiljena, da protivi lažiliberalcem brane ustavna prava učitelja. Al kako i nebi? Dok je takav zakon, dotle nemože ni sabor, ni školska oblast, a najmanje „liberalna L'Istria“ zabraniti učiteljem, da vrše svoje izborni pravo. Kod toga izbora pako nemože se učiniti razliku između birača i izbornika. Tko ima pravo birati, taj ima također pravo biti izbornik. Jedno bez drugoga nemože pećtojati, ne se može jedno od drugoga odijeli!

Kad je tomu tako, pitamo sada: kakav li je zločin ako bijuše među slavenskimi izbornici također učitelja? Nitko pravedan nemože tomu prigovoriti. Dapače, birajuć puk svoga učitelja izbornikom, pokazuje tim, da imadu u njega pouzdanja, da ga časti i ljubi; a zaista hvalevredne su krieposti za svakoga učitelja: uživati pouzdanje i ljubav puka, među kojim živi. Nas neboli glava, nit marimo izraživati uzroke zašto netraži talijansko pučanstvo izbornike među svojim učiteljstvom.

Medjutim namiće nam se pri tom sam odgovor: da Talijani neimaju pouzdanja u svoje učitelje, il da oni nisu za to, il napokon, da imadu izborni pravo u gradovih, gdje su već sami po sebi izbornici.

Kad bi bila u istinu saborska većina u Poreču slobodoumna i napredna, kakovom se vazda iztice, tad bi predložila, da svi učitelji na selih, koji su učili isto toliko, koliko i oni

u gradovih, i koji se trude i muče u školah i više nego li učitelji u gradovih, te imadu sa ovimi iste dužnosti i istu odgovornost, dobiju također ista prava, koja imadu gradski učitelji, da uemoraju među ostalim biti birani za da uzmognu dati svoj glas.

Pa eto, glasilo te slavne većine krsti mjesto toga slavenske učitelje agitatori za to, što su četiri izmedju njih bili izbornici, te dolazi do zaključka, da njim je usljed toga sve slobodno, dočim da su talijanski učitelji „pod željeznom šibom“. Do takva zaključka mogla je „L'Istria“ jedino iz objesti doći. Ona bo predstavlja one oblasti, koje ujezinim pristajem nikad u ničem neprevriede, pače koje većinom na štetu našega učiteljstva i puka rade, kao one, koje drže talijansko učiteljstvo željeznom rukom, kao mučitelje i tirane toga učiteljstva. Proti tomu protestirati će bez dvojbe u duhu koli rečene oblasti toli spomenuti učitelji.

Pak zašto tolika gjaja od strane talijanaškoga glasila proti našemu čestitomu učiteljstvu — pitati će mnogi čitatelji. Eto i na to odgovora na koncu članka sama „L'Istria“. Trebalo je — piše ona — ljudih vrlo pouzdanih, koji su jur bili prokušani.

U tom gtau leži dakle zec. Glasilo istarskih Talijanaša srdi se na učitelje-izbornike jedino radi toga, što bijahu pouzdani i stalni, što se nebi dali podkupati niti prodati za nikakav novac na sviatu, što njim služi na čast i ponos.

U ostalom mogoše se osvieočiti naši protivnici, da se više niti naš siromašni i prosti kmet neprodaje, jer od tolikih seljaka-izbornika nije se niti jedan prodao Talijanom, premda bijahu nekojim ponudjen ogromne svote.

Nesrdi se dakle dična „L'Istria“ samo na naše svećenike i učitelje kad vas eto i seljaci ostaviše na ciedilu. Pa čemu da se i srdiš? Ta slavenskih izbornika, bili oni svećenici, učitelji il seljaci, lahko se je riešiti — uzkrati njim se glas!

DOPISI.

Vein selo, na Lošinju 20. marca. Na 16. tekućega mjeseca usidrio se je u našoj luci „Rovjenska“ brod e. k. mornarice „Miramar“. Najprije izkrcala se je prejasna nadvojvodkinje Valerije sa svojim suprugom, pak na 11 sati Njzinov Veličanstvo cesarica Jelisava. Obašla je palaču prejasnog nadvojvode Karla Stjepana i njegov perivoj „Pod javorih“. Pohodila je također učionica (zabavniš) za siromašnu djecu, utemeljenu od nadvojvodkinje Marije Terezije. Ta djeca liepo su zapjevala carevku: „Bože živi čuvaj Bože“, pjesmicu: „Zdravona došli“ i drugil pjesmica u hrvatskom jeziku, da ih je bilo divota slušati. Hvala visokoj utemeljici i preč. milosrdnim sestricam, koje ovako liepo tjele našu djecu. I ovo je najbolji dokaz kako neima uspješnije obuke, do one u materinskom jeziku. A što misli učionika vlast o našoj pokraj-

ničionici? Izraziv visoki gosti valiko zadovoljstvo na sreću, okolo 1 1/2 ura isle podneva odputovavše odavle. Ovom prigodom valja napomenuti, da je došlo i dosta svjeta iz Malog sela. Samo težko nam je na sru, što su neki od njih kazali, da su došli amo, neka se vidi, da i ovamo ima nešto najega i tobože civilnijega puka! Tu ugledjenost pokazavše: a) što su stali prvi na obali, neimajuć obaira, da su domorođci prvi u svome selu; b) što su se neki bjeli izkrcti baš na stepenicah, koje su bile određene za visoke goste; c) što je neki e. k. činovnik zajedno sa nekim učiteljem naložio fakinaži, da više — aviva! — prem da je bilo od njega vlasti određeno, da će se pričekat tiho visoke goste, imajuć još na pameti smrt neoplaćenog cesarevića. Srećom da je taj lakrdijah zavikao a da nije dobio odziva, te tim smješnjijega učinio činovnika i učitelja. Oro je, gospodo, onaj isti činovnik, koji je poslao nazad nekoliko mjesecih oružnika iz Malog sela, da obadje oro naše selo i Lovik, tražeć i izpitujuć, tko ima i od koga su došle: „Nove hrvatske pjesmarice“, posvećene najvećim hrvatskim junakom i mučenikom. Pak kad ih oružnik nekoliko imao u svojoj torbici, a jednu u ruci, banio se po Loviku govoreć, da nijedan uesimije prodati knjige, osim knjizara. Ako u istinu samo knjizari mogu knjige prodati, to može svaki darovati drugomu što hoće. Shog ovih pjesmarica malo da nije nevin neki učitelj pao žrtvom, komu je prigovorio izpitatelj: „Certe canzoni con un certo stema di sopra.“ Oh, jadni čovječe, u čemu se gubiš! Znajte juš, da je to onaj isti, koji je prikorio našu občinu, zašto nije izložila onu tako rečnu nemoralnu kartušinu, našaranu crljenom, bjelom i zelenom bojom, kojom se je javljalo, da je u Trstu izšla sablazojiva knjiga „Boccaccio“. Ovo su dakle morale obćine izložiti, jer je bio talijanski barjak, a imati zbirku poštenih hrvatskih pjesmica, to se nesimije. Još bismo imali gospodi koješta predbaciti, nu ono što su Maloselci učinili proti nam, učinili su da izkažu tugu, što se ovakovih posjeta od mala nisu naučili. Mi im praščamo, nego kad i kad bi valjalo, da neki ter neki imaju više one blažene pristojnosti.

Na dan sv. Josipa imali smo ovdje riedku i ganutljivu svečanost. Sveti Otac papa udostojao se je odlikovati našeg obće ljubljenog domorodca veleć. papa Antona Petrina dostojanstvom tajnika-komornika. Upeljan je bio u našu liepu župnu crkvu sv. Antona pod crkvenim barjakom. Najprije rodbina, pa mnoštvo puka popratit dičnoga papa Antona. Bilo je toliko pobožnika na njegovoj svetot misi, da ih se riedko kad toliko vidi, na veliki petak. Njetko da čestita svečaru, drugi da vidi svečanost, a većina da se pomoli Svemogućemu za zdravlje našeg rodoljuba. Kisa bijaše tih u 8 1/2 sati, po želji nadvojvodkinje Marije Terezije, koja je sa svojom pratnjom prisustvovala svetot misi i tim više počastila svečaru. Oramjestni župnik pročitao je odluku sv. Oca pape i upravio nekoliko dosta ganutljivih rieči, što je sve duboko dirnulo naša srca. Ove neobične svečanosti sjećati ćemo se za dugo, te nećemo zaboraviti nikada niti na našega čestitoga papa Antona, komu kličemo iz dubine srca: Živio nam još mnogo i mnogo godina na radost i korist ovoga hrvatskoga puka, a na slavu Boga velika!

Pogled po svietu.

Trst, dne 25. marca 1891.

Austro-Ugarska: Izbori za carevinsko vieće obavise se u svih po-

krajinah ove pole države. Uspjeh izbora nije takav, da bi mogla ma koja stranka kazati, da imade za sebe odlučnu većinu. Ljevičari dolaze oslabljeni u carevinsko vieće, jer njim oteše više mandata antisemite i njemački konservativci. Na strani bivše desnice nastale su najveće promjene među zastupnici kraljevine Češke. Bivši staročeski klub na carevinskom vieću razpao se posve, te dolaze sada u Beč mjesto Staročeha sve sami Mladočesi. U ostalih klubovih desnice neima bitne promjene.

Nakon dovršenih izbora počeo je ministar predsjednik grof Taaffe ugovarati sa vodjama ljevice i desnice. S prvimi nije opravio ništa, jer oni traže nadvladu nad ostalimi narodi, da bude njemački jezik državnim jezikom itd. O dogovorih sa prvaci desnice pronose se različiti glasovi. Grof Taaffe želi i nadalje vladati sa desnicom, kojoj bi bio na čelu grof Hohenwart. Oraj je sazvao u Beč prošloga čedna više članova bivšeg svojeg kluba, te je s njima razgovarao o položaju. Njemu je pošlo za rukom također povući natrag u svoj klub članove Liechtensteinova kluba, koji se bijahu od Hohenwarta odcepili. Po sudu bečkih konservativnih listova bili bi u novom Hohenwartovom klubu svi katolički zastupnici austrijskih alpskih pokrajina, zatim Slovenci i dalmatinski Hrvati.

Carevinsko vieće otvoriti će se polovicom budućega mjeseca, te ćemo već na početku viditi kako će se pojedine stranke grupirati.

Crnagora: Česte navale turskih podanika preko crnogorske granice uznemiruju miroljubive osnove junackoga kneza Nikole. Turska zavlaci sa urednjenjem crnogorsko-turskih granica, a tim ostavlja otvorena vrata svojim buntovnim podanicom, da mogu miroljubiva susjeda neprestance uznemirivati.

Srbija: Razkralj Milan boravi opet u Srbiji, kamo je došao iz Londona, da prisustvuje tobož kod godišnjice proglašenja Srbije kraljevinom. Svaki put kad taj čovjek u Srbiju stupi, nastaju spletke u kraljevini i to u vojsci, u ministarstvu ili među diplomacijom. Ovu, puta uhvatio se razkralj čvrsto u koštac sa svojim bivšim ministrom predsjednikom Garšaninom. Ta dva njekođ nerazdrživa druga o nesrećitelja Srbije nabacuju se u javnih novinah jedan na drugoga upočitavajuć jedan drugomu najveće zločine. Svaki prijatelj Srbije, osobito mi Slaveni moramo se od srca veseliti, što se je napokon riešila spomenute dvojce. Iz Biograda brzojavljaju, da je jučer dao ministar predsjednik Pašić kraljuju Milanu na podpis ugovor, kojim se obvezuju Milan i Natalija, da neće stupiti na tla Srbije, dok nepostane kralj Aleksander punoljetan.

Italija: Ovih dana svršila je u talijanskom parlamentu razprava o financijskom programu novoga ministarstva. Vlada je izšla doduše po-

bjedonošna iz te razprave, ali se pri-
tom pokazalo kako vlada žalostan
metozi i silna raztrovanost medju ta-
lijanskim narodnim zastupstvom.

NASILNIKOM.

Razgrću se časom noćne tmine,
Povrh Učke zora zarudila,
Tuj se javlja Istarijina vila
Pa mi više onu Banovine.

Malo vrijeme posta: iz daljine
Na zov odziv ova prihvatila,
Pa kad krilim lakim doletila,
Koja sreća — uzklik joj se vira —

Da me zoveš sad gdje oblachine
Gore moje kriju, orli pako
Sokole mi skvačili nekako?
A vila će na rieči sestrine:
Ja te pozvah, jedne majke kćeri
Ista radost, isti jad da vjeri!

II.

Neka su im varka i potvora,
Neka grakću, kad drugo neznadu
I za nas će po junačkom radu
I junačkom veselju bit hora!

Kroz vjekove ko sred burnog mora
A bez cilja lutati u jadu,
Prošlost pustiti, u budućnost nadu,
Od ovakve je li kob već gora?

Doista bludnije! Utrta je staza,
Istran znade za hrvatsko ime
Bez njez ništa, sve da može njima;
Odmakosmo od pugebe jaza
Izbavljajuć otetc nam prije,
Al sa svim tim: Napred, sutat nijel!

V. P.

Franina i Jurina

- Fr. Govore, da ote Talijani preškalat blago
va Istre.
- Jur. Ja neznam za to nič, kade si to čul?
Fr. Dase je neki Tonin kotlar hvalilna
Lupoglavščine, da te po-
slat talijanskega praza va
Lanišće, talijanskoga nera-
reata za Roč, a tovara a-
monjaka va Buzet.
- Jur. Joh vane, tr tega netrebamo, zač je
naše domaće blago lepo.
- Fr. Ja, al njih praz va Lanišćeh da
je preslab, da naše ovce za njega
nehaju.
- Jur. A ni neresta ni treba va Roče.
- Fr. Aj je, zač da je tako neki suhi kv-
njelske sklade, pred kim domaće blago
beži, a tuje da ostaje jalovo.
- Jur. A ote li kupit tova za one kmote
na Buzedščai?
- Fr. I tovara da bi spili, ali da nimaju
beči, i da ga je velika potreba, zač
da su poli balotacijoni skoro svu šklatu
pojeli.
- Jur. Preselo njim!
- Jur. Dobro jutro, kune Frane! kamo
tako rano?
- Fr. Tamo u Sanvicenat.
- Jur. A šta čes u onom šarenjačkom gujexon?
- Fr. Zakanati ču sanvičenskim prodancem
jednu šarenjaku.
- Jur. Nu, daj da čujem!
- Fr. Trajna nimanaj!
Aviva bakalaj!
Aviva pulič i tovar,
I njih šunjavi gospodar!
Aviva puna brenta,
Švavceta i palenta!
Nažderali se prodanci
Bokordiči i Smoljanci;
Tako spasila se Sanvicenta
I njescina gladna irredenta.
- Jur. A ja dodajem:
Zatrla se to prodano blago
Što će biti Bogu i ljudem drago!
- Fr. Amen!

Različite vesti.

Glavna skupščina političkoga društva
„Edinost“. Odbor našega političkoga dru-
štva zaključio je u svojoj zadnjoj sjednici,
da se sazove redovita godišnja glavna
skupščina nedelju po uskrnu t. j. dne 5.
aprila, t. g. Dnevni red tog skupščine biti
će sljedeći: 1. Nagovor predsjednika; 2.
izvješće tajnika; 3. izvješće blagajnika; 4.
razni predlozi i interpelacije; 5. izbor no-
voga odbora i 6. upisivanje novih članova.
Skupščina će započeti u 10 sati u jutro
a obdržavati će se u prostorijah „Delat-
ackega podpornoga društva“. Upozorujemo
domaće i izvanjske članove na tu skupščinu
toga vrlo važnoga za nas društva.

† Antun Spincić Orebac umro je dne
23. prosinca febrara, te tako se brzo pre-
selio iz svoga brata Ivana o kojem bijaše
spomena u našem listu prije nešto više od
pol godine. Pekojin Antun bio je poste-
njak od peto do glave, i može se reći,
nikad se nije razradio, već nekom resig-
nacijom uzeo i najveće slo, koje bi mu se
kada dogodilo. Dugo godina bio je župan
županije Spincičeve. „Našu Slogu“ čitao
je već od početka njezinoga ob-
stanka do svoje smrti. Pokoj mu vječiti!

Koncert „Tržakoga Sokola“ obdrža-
van prošle subote izpao je vrlo krasno.
Sve točke bogatoga programa bijahu
uzorno izvedene, što je posredovalo burno
povladjivanje i opetovanje pojedinih točkah.
Cestitamo i na ovom uspjehu neumornomu
odboru našega čiloga „Sokola“.

Pod okružkom. U zadnjem broju po-
rečkoga listića čitamo, da je uložio žup-
nik u Taru veleč. g. Josip Koraca tužbu
proti uredniku rečenoga listića radi uvred-
be poštenja. Urednik se veseli toj tužbi, jer
da će obdinstvo čuti lepkih stvari. Ne-
znamo kako se može tužbi veseliti ako
ne, da se nada, da će se njegov branitelj
na razpravi spellirati — ne na nepristranost
i pravdu sudaca — već na njihov pa-
triotizam, kao što je jur to učinio pred
porotom u Rovinju. Gosp. urednik glasila
zemaljskoga odbora bijaše do sada slo-
bodno uvaljati svaku poštu osobu u
svojoj emradnoj kaljužini, jer se nije bo-
jao ni porote, al da mu je jednom doći
pred nepristranu porotu, prošla bi ga za-
ista volja za uvijek napadati i crniti sve i
svakoga, koji slepeo nepriznaše na lažlibe-
ralno evandjelje talijanskih nasilnika.

Napadaj u Poreču. Jučer dne 23. t.
m. bijaše novačenje u Poreču. Čovjek bi
mislio, da bi c. kr. oblast morala skrbiti
za red i sigurnost života kletoga
„šćava“ barem onda, kad je isti od
nje pozvah, da dodje platiti najteži
svoj porez — krvni porez. Jučer
okolo 7. ure u večer čekala je pred „pa-
lačom“, dakle gdje su c. kr. oblasti, naša
mladiće 10—12 od njih — svi od nova-
čenja — hrpa talijanskih najmljenika obo-
razanih debelimi i dugimi drvi, ter ih
pratila do „Svetice“, i tamo počela je hi-
tati na naše opeke i ranila dva na glavi.
Samo svojim brzim petam imaju naši za-
hvaliti, da su živu glavu odneli. Gradski
najmljenici tekli su za njima daleko van
iz grada. Od kakove strahne niti traga.
Oblast kao da neolutoji. Njezini predstavi-
nici će valjda pitati napadnute, što njim
je učiniti? — Do kad će to trajati? Ovo
do znanja imenito gospodinu namjestniku
Rinaldini-u, o kojem kaže „Edinost“ da
je baštino baštinu Pretisovu, da su u Istri
još ovoga činovnici, i da rade po napućih
još od onoga njoj danih. A mi pitamo, što
je učinio gospodin namjestnik Rinaldini,
za vrijeme njegovog upravljanja i namjes-
nikovanja, koje već traje više od godinu
dana, da budu njemu podvrženi činovnici
drugčiji nego bijahu pod Pretisom — da
napokon (drugo se nezahčeva) vrše svoje
dužnosti, zakonom njim odmerjene? —
Jučer su takodjer jstakli nekoga Toma
„Sakranuša“ iz Vrvara.

Vladin povjerenik u Grizjanju. Iz te
nesretne občine javljaju nam, da su ostale
do sada sve molbe i svi utoci, da se
vede redovita občinsku upravu, bez-
uspješni. Občinsko zastupstvo bijaše usljed
lošeneprave razpušćeno mjeseca julyja 1890.
te je preuzeo upravu odmah vladin ko-
mesar. Od tada je mogao doista narediti
talijansko neurednosti, te raspisati nove
občinske izbore. Neznamo čija je krivnja,
da se to do sada dogodilo nije, ali toliko
bar znamo pod izviestno, da je vladinim
komesarom občini naprčen velik trošak.
Pitamo dakle i ovim putem visoku vladu
i sl. zemaljski odbor, da se već jednom
vede red i redovitu upravu u ovoj ob-
čini, jer će nam narasti toliki tro-
škovi, da neznamo kako ni otkuda ćemo
je pokriti. Mi smo siti do grla domaće-
nemira i nerada, što no ga prouzročuje
bivši talijanski občinski upravitelji. Ze-

limo takodjer, da dodju na svetlo občinski
računi, za koje neznamo ništa od god. 1884.
Stanovništvo mjestne občine Pazin.
Polag netom obavljenooga popisa pučanstva
ima mjestna občina Pazin 14.963 stanov-
nika. Svi osim jednoga pripadaju rim-
katoličkoj vjeroispovijesti. To je jedan, činov-
nik kod c. kr. suda, grčko-istočne je vje-
roispovijesti. Od tih 14.963 stanovnika
odpada 1864 na muške i 7099 na ženske.
Pisati i čitati znade ih samo 2283, čitati
148 njih, dočim 12.532 stanovnika neza-
ni čitati ni pisati.

Slepih je u občini 10, gluhonemih,
ludih i slaboumih 6, kretina 3.

Kod popisa nije se pitalo za narod-
nost nego za jezik, kojim gojedino obči.
Ovima občinskim jezikom može se — pre-
ma uvjek — zaključiti na narodnost pu-
čanstva. Uzmimo dakle i mi, da občinski
jezik služi mjesto narodnosti. Polag toga
ima u mjestnoj parniškoj občini 13.263
Hrvatca, 1460 Talijana, 134 Slovenaca, 64
Njemca i 2 Čeha.

Između adriebadi, konja, kobila i
pastuha imade 210 glava, junadi (govedo)
440 komada, bikova preko 1. godine 173
glava, junica 181, krava 1259, volova 1894,
mula 11, magala 10, magaraca 818, koza
25, ovaca 10.213, janjadi i škopaca izpod
2 godine 1465, ovnova i škopaca preko 2
godine 527, odojaka (mladi praščići) 67,
od 1 godine 1228, ostale prasadi \$95.
Broj konjica 270.

Iz Gračiča pišu nam dne 20. marča.
Pred malo dana obdržavana je u Rovinju
jako zanimiva kaznena razprava, koja je
opet pokazala kakvi odnošaji vladaju u
stoljeću humaniteta i jednakopravnosti u
najvećem dielu tužne naše Istre.

Kaznena ova razprava imade svoj po-
stanak u civilnoj parnici, koju su vodili
kod c. kr. suda u Pazinu dva posjednika
iz našega mjesta.

Akoprem ne razumije ni jedan ni
drugi talijanski, to se ipak u parnici pi-
salo sve izključivo u ovom blaženom je-
ziku; u istom bila izdana i osuda, polag
koje je imao Š. položiti prisegu.
Tko iole poznaje talijanski juridički
slog, taj znade, kako su teško razumljive
sudbene odluke i osude; a osobito pri-
sežni članci tako su sastavljeni, da ih bez
razjašnjenja nerazumije ni rođen Talijan,
ako neima juridičkog znanja.

Š. došao na sud, da položi prisegu,
nu prije svega zamoli sudca, da mu razjasni,
što imade priseti.

Nu eto ti muke! Pristav nerazumije
skoro ništa hrvatski, to mu razumio stvar
kao, da je Š. sada još manje razumio nego
prije, nu misleć, da imade onako priseti,
kako je on stvar razložio svojemu odvjet-
niku, položio je prisegu.

Ona formula pako sadržavala je čin-
jenice, koje je Š. već sam pripoznao kao
istinite, i koje dakle nikad ne bi bio tajio,
da je razumio, što mu je pročitao sudac.

Državno odvjetništvo podiglo je nato
obtužbu proti Š. radi krive prisegu.

Kod prve razprave razložio je Š. sve
kako se je zbio, te molio, da se sasluša
onoga pristava, koji mu je imao prisegu
razumati, za svjedoka.

Ovo molbi dao je sudbeni dvor mjestu,
te pozvah pristava K. k. novoj razpravi.

Kod ova imalo se pokazati, da li je
Š. krivo prisegao iz zle nakane ili pako
s toga, što mu nije sudac znao razumati
dotičnu formulu.

Pristav K. držio je na to kratku hr-
vatsku „parlatu“, — nakon koje bija Š.
— riečen obituzne.

Komentara ne treba. — Samo jedno
pitanje neka nam bude dopušteno: Kada
će već jednom slavna c. kr. vlada uviditi,
da mora sudac razumiti jezik naroda, ko-
jemu imade suditi? Borislav.

Iz Nerezinah pišu nam 10. t. m. Er-
ma, da objavim čitateljem naše dječ-
ne „Sloge“ nesadni preokret naših vrlih Ne-
rezinčana od malo vremena i što je tomu
preokret dalo povoda. Svatko je mislio,
da mi ovamo uživamo podpunu slobodu,
koja nas po zakonu ide. Od ovih stranah
nije se pisalo u „Našoj Slogi“ preko tri go-
dine, kao da živimo u loju, u najboljem
miru i sporazunku sa našimi neprijatelj-
ji, koji nam u svakom slučaju zakru naša
prava, grde naš i njihov materinski hr-
vatski jezik. Mi smo na sve to mirno gledali
i šutili dokle nam je došao zgodan čas, da
se oiresemo njihovoga paševanja. Evo kako
se to dogodilo:

Polto je sagradjena kuća u Nerezinah
za školu, i u toj otvorila se ista 1. no-
vembra 1890. u koju; bijaše namješčen na-
pok učitelj Kozulčić (pardon Cosulich),
prvo pomorški kapetan pak privremeni
učitelj na Unijah, o danle ga odpravili
u Nerezine. Njegovo boravljenje; medju
nama svjedoči nam najbolje kako su naša

djeca napredovala ili bolje rčku nazna-
vala. Ali bilo pak prošlo, on čitva plača
na drugom svietu. Kad bijaše školica kuća
gotova očekivalo se od strane mjestne
školske oblasti i od naših glavarah, kako
su nam obćerali, da će nam promjeniti
učitelja; ta promjena morala je nastati pu-
tem natjecaja. Ali ova obećanja ostala su
jalova, čemu se ni malo nije čuditi, pošto
se imalo zamjeniti učitelja učiteljem za
hrvatski odiel.

Videći već Nerezinci: kako se ik dugo
vodi za ova u ovom poslu, svratili se dr-
gamo. Oni su učinili molbenicu na visoku
pokr. školu, vieće u Trst, da se zamjeni
kade živući učitelj sa drugim usposoblje-
nim učiteljem. U toj molbenici se pro-
sililo za vrlo vriednoga našega domoročca
v. Š. O. Bonaventuru Sokolića, učitelja
pučke škole na Ugljanu kod Zadra. Mol-
benica bila je podkriepljena sa 50 podpiss,
dne 20. julyja 1890. i odpravljena kotara-
škole, vieću u Lošinj, a ono ju poslalo
dalje u Trst. Do danas od nikakve strane
neimamo odgovora, te smidmo, da je valjda
prošla u Americu na kojekakvo izvide,
al će ipak napokom doći u svoj zavještaj
nakon punih 7 mjeseci putovanja. Dova-
zujemo od drugo ruke, da je molbenica iz
Trsta poslana natrag u Lošinj, pošto je naš
bivši učitelj umro pred kakova 4 mjeseca,
i pošto je naloženo od pokrajinskoga vieće,
kotara, vieću u Osor, da otvori službeno
mjesto učitelja III. vrsti za odiel hr-
vatski na izpražnjeno mjesto Nerezinske
škole. To je naloženo načelniku Salati.

Sad on, hoće li neće, mora da otvori na-
tjecaj. On ga otvorio jedino u „Oaser-
vatore Triestino“, čim mi nemo-
žemo biti zadovoljni. Natjecatelja bila su
dva, gori rečeni naš domoročac Š. O. Bon-
ventura Sokolić, i gospodin P o t r i n a,
učitelj na Hlovnici. Molbenice su došle
kroz kotarsko vieće na občinu u Osor;
ova je sazvala zastupstvo na sjednicu, na
kojoj se imalo molbenice pretresati i oda-
brati jednoga od dvih molitelja. Načelnik
je hotio, da se molba Sokolićeva zabaci,
ali to mu nije pošlo za rukom. Svietni
zastupnici pokrvarili mu račune. Na prvot-
točki dnevnoga reda razpravljalo se o
molbenicah. Prva je došla na red Sokoli-
ćeva; tada Salati izključio od glasova-
nja brata Sokolićeva Antuna i rodjaka
mu Kanaletića, jer da su u srodstvu s
dotičnim i stoga da neimaju glasa. Zatim
se prešlo na tajno glasovanje. Naš vriedni
Sokolić dobio 10 glasova a drugi samo 3
glasa. Kod toga su određito pokazali naši
vriedni zastupnici kako njim leži ljubav
na srdcu do svoga domoročca; živili! Dakle,
Sokolićeva ostala primljena a Petrinova
zabačena proti Sulovoj i Salatovoj volji.

Poslje toga sazva Salata kao predsjednik
mjestno školsko vieće, da i ovo po zakonu
dado svoj glas jednomu od dvojice. Saku-
pili se na sjednici Salata kao prisjednik,
Sule i m. Š. Jerko Grčković kao članovi,
a četvrti član nije prisustvovao ni proji
ni drugoj sjednici buduć bio bolestan.
M. Š. Grčković toplje je zagovarao i
preporučivao Sokolićevu molbenicu, i pro-
sio Salatu, da se pošalje četvrtomu članu
zapisnik ili barem da se od njega traži
pisano, kojoj stranki želi se pridružiti.
Salata pobijao po navadi taj predlog, i
nije ga uzeo u obzir, nego se pridružio
Sulovomu predlogu, koji je zagovarano
Petrinovu, koja je bila na žalost i proti
volji zastupstva odabrana, a Sokolićeva
zabačena. Liepoga li morala! Nu tomu se
mi nečudimo jer znamo, da naši protivnici
nemare za crkvu niti za sveštenstvo odak
su se dobrahno podkobilili. Gori navedene
činjenice jesu prekomjerno uzrujale naš
narod, koji napokon uvidi kako naši
protivnici a nami postupaju. Ovo nas je
ogorčalo do kraja. Svietni Nerezinci uvi-
dili i ocvjedotčili se za kojim ciljem teže
naši poglavari, da nas odnarode i odaleče
od vjere. Nu mi njim vratimo kolok za
kolok. Dne 18. pr. m. bili su izbori 4
fiducijarah u Osoru, koji su 4. o. m. u
Lošinj u dali svoj glas narodnomu zastu-
pniku prof. Spinciću. Kod nas se
ovom sgodom prošlo sa prvi put. Tu
nije pomoglo više negovaranje ni straho-
vanje, čime su se još jednom poslužili naši
neprijatelji i njihova priprepan, izdajice
svoga roda i jezika, koji su se njim pri-
držali. Naša je ostala pobjeda, kojoj se
nisu ni izdaleka nadali. Dao Bog tako
složno se držali i napried! I naš izdajica
prodanc, Šuljeva priprepan, obletao okolo
naših fiducijara moleći i zaklinjajući jih.
da nikamo ne idu na 4. o. m., da nije od
potrie, da dnevnici gube, da ostanu
doma, da ču isto i bez njih glasovat za
Vitezića, ter da su i oni za njega itd. itd.
Maškaro! mi te poznamo žalostna ti majka,
koja u grubu plače i proklinje ono mlieko.

zad-
plaća
knje
estne
kako
jeniti
pu-
sa su
pošto
i za

kojim te se odgojila. Ti tajša sada, da te je ona hrvatikim mljekom i jezikom odgojila; tajša tvoja vlastita majka. Sramota! Zar nemaš, jadašće, da je bolji dobar glas nego li zlatan pas; da vriedi više poštenje i pravo azelo nego sve blago ovoga svieta? Kani se dakle čorjete rdjavoga posla, te saaj, da koj s gospođom čreajze zoblje, da mu repi ostaju. Paži, da se to i tebi nedogodi.

Gorinjaca

Hrvatske akademické družve, "Zvonimir" u Beču isabralo je na svojoj izvaneudnoj skupštini dne 6. ožujka novi odbor, koji će u ljetnom semestru upravljati društvom: predsjednik: Križ Lujak stud. med.; podpredsjednik: Krtelj Ivan stud. iur.; prvi tajnik: Wagner Rudolf stud. med.; drugi tajnik: Mažuranić Milo stud. iur.; blagotajnik: Brozović Josip stud. ing.; knjižničar: Vuković Mihovio stud. med.; novinar: Frank Gejza stud. iur.; odborski zamjenici: Sablić Anto stud. iur., Jeličić Nikola stud. pharm.

Iz Porečine 6. marča 1891. (Nastavak o izbornom činu obavijenom 4. marča.) Poče se glasovati. Glasuju najprije članovi komisije. Kad dođe red na izbornika Pastoričića, jednoga od dvojice članova komisije hrvatske stranke, reče predsjednik Dell'Oste, da taj neima glasova, jer je bio odsuđen dva puta (rekli smo zadnji put zašto i koliko i kada; obje odsude, kakvih se svaki dan nalazi, i koje neuzimaju izbornoga prava ni jednoga dana ni jedne ure), te kaže za potvrdu toga nekakvu notu dobljenu od ces. kr. suda. Izborni komisar gleda tu notu, čita knjigu zakona, pak kima prama komisiji glavom i veli nekako na pol usta, da misli, da se rečenoga izbornika obzirom na onu notu na stanoviti § (36) nemože isključiti od glasovanja. Predsjednik komisije primetnu na to nešto otreatio, da je on za to, da se ga nepripusti, i pozivlje ostale članove, nek se o tom izraze. Većina odlučuje, da se ga nepripusti. Izbornik protestira proti tomu i poziva se na zakon. Obrat se prema izbornom komisar; ovaj bilježi nešto, i veli, da će izbornikov protest dati ubilježiti u zapisnik. Drugo da nemože učiniti, jer je komisija gospodarića (la commissione d'padrona) i proti njoj nemože on ništa učiniti. Izbornik još brani svoje pravo, poziva se na zakon; a izborni komisar namigne žandar nek izbornika izvede; žandar odođe do njega, dotaknu se rukom njegova ramena, i reče mu nek se odslaji, a ovaj se abilja odalji pokoravajuć se oružanoj sili pozvanoj po izbornom komisar.

Već slučaj sa Pastoričićem pokazao je način kako će se postupati sa hrvatskim izbornikom, i ovi su odmah počeli slutiti, da taj Pastoričić jedini, koga se proti zakonu isključuje, kod koga se izborni komisar — nampor jasne ustanove zakona, koja kaže, da nemože dovoljiti, da komisija pokoravši svoj djeotokrov — pokazuje tobož nemoćnu prema komisiji, i daje žandarom odpraviti izbornika braničega svoje pravo.

Pošto je bio Pastoričić i član komisije, pa dakako i iz te isključen, pozvao je izborni komisar izbornika Radša u komisiju. Na temelju nekakvih podataka, dobljenih stalno od c. kr. poreznoga ureda u Motorunu, predlaže predsjednik komisije, da se Radša ne pripusti k glasovanju, jer je njegova imanje metnuto pod stječaj od državnog erara radi stalnih poreza. Radša priznaje, da je gođine 1878. veliki dio njegovoga imanja bio ponuče zaplijenjen; da je perzorni ured u Motorunu god. 1881. molio sud, da upiše državni erar kao onaj, koj ima pravo vlastništva na staroim parcelo njegove; da je sud dovelo i kretanje državnoga erara uknjiženje ubilježuje prava vlastnosti; al da je on uvijek ostao u posjedni i tih parcela; da ima plaćene knjigice i za nje, da je plaćao za iste poreze i platio sve čne 11. oktobra 1890. sa 550 for., i kad jih je isplatio, da su mu rekli kod poreznoga tureda u Motorunu, da netreba ništa poduzimati, da je on gospodar; te da i bez rešenik parcela ima zemlje, na koju plaća preko 5 for. državnog poreza, a svega ukupa državnoga blizu 50 for. Na temelju svega toga protestira proti isključenju; većina komisije ipak odlučuje, da se ga isključi; njemu je za skuđiti iz kože; obrat se protestirajuć na izbornoga komisar; ovaj mu veli, da će uzroci rad kojih je isključen biti navedeni u zapisniku, kao i njegov proevjed. — I drugo ništa. Izbornik i član komisije Radša mora izći; htjeo bi po apise kući, htjeo bi još danas sve dokazati knjižicama, namizom, spisi; htjeo bi još god podneći, da može još danas glasovati. Obrat se zajedno sa Pastoričićem, kakve pol ure pošto bijaše isključen,

telegrafično na namjestnika, protestira proti isključenju, i moli ga za zaštitu zakona.

Medju tim bi imenovao za člana "rominaje hrvatski izbornik Ziković. I on crtao "glasova. Dodje na red izbornik Kramar nadimkom "Baščina". Većina komisije trdi, da on nije Baščina nego "Sergente". On veli, da je bio "sergente" služnik pošteno cesara i kralja, al da njegove kuće i njegov nadimak je Baščina, te se poziva na sve, koji ga od blizoga poznaju. Većina komisije neće da o tom čuje i isključuje ga; izbornik prosvjeduje; obrat se prama izbornom komisar; ovaj mu veli, da je komisija gospodarića, a on da može prosvjedovati. Već Pastorčić, pak Radša molili su žandare, da mira u grad, u koj ispred grada gdje se boga, bijaše teško ići, jer je to popodne sve puno stanovnika gradskih, koji kod izbora najmaju nikakva posla, od najviših do najnižih, od zemaljskoga kapetana do najnižega sluga i fakusa. Žandari njim dozvoljavaju i svjetuju, da uzmu sobom par prijatelja, da stajuje prodju. Tako je išao u grad i izbornik Kramar Baščina, i svi tri c. profesoza Spiničić, koj je već znao da je izabran zastupnikom. Ovaj je brzojavno obavjestio gospodina namjestnika obuzročih, netemeljitih, isključenja rečene trojice izbornika. Istodobno prosvjedovao je na g. namjestnika izbornik J. Skropeta; njega je isključila većina komisije s toga, jer da ima dva kratna imena — Josip i Jakov; on trdi, da u svih spisih dolazi pod imenom samo Josipa, osim možda kad bijaše kod novačenja, i kod svih "oblasti, kod suda, kod por. ureda, kod obćina a tako i kod izbora izbornika; da neima nijednoga drugoga. Skropeta Josipa. pok. Josipa iz Novaka; da je javemu pučanstvu poznat pod imenom samo Josipa; sve mu ništa nekorišti; on prosvjeduje i mora otići ne da bi mu dozvoljeno bilo odati svoj glas.

"Baščina" (pod nadimkom je Kramar više poznat nego li pod prezimenom) i Skropeta išli su na telegrafički ured. U kratko vrijeme što bijahu kod zastupnika Spiničića, stanujućega u gostinici alla città di Trieste, skupilo se je Porečana (koji su počeli udazih poslije objeda posve neobično dotaziti) na hodniku i po stubah, priprištih i gospede, medju ovimi i barno-markiz Benedetto Polesini, toliko da bijaše teško izći. Nekako su izišli, netaknuti. Iz njih išli su junaci Mate i Šipe Deković Zoričić. Ovim su prišli izlaz; povustih jih pak, bacio je jednoga njih sin mesara "Cidra" a drugoga nek drugi na tla klobuk; a kako su klobuke pobirali, tako su jih porinuli na vrata van. Na to su došli žandari, te Cidrova sina vezali, odveli nekamo, i o obće učinili nekoliko mira. Bijaše to oko 11 1/2 poslie podne. Radoš, koj je zaznao, da se teško izlazi, da se klobuke baca, i van tura, bojao se je izći; išao je pak kad mu je stražemar žandara poručio, da će ga pratiti. Popratio je isti stražemar također Bandini i Skropeta, pošto su njim na povratku od telegrafičkoga ureda Porečani dostajivali, i pošto njim je ovaj reko, da valja da omah idu ako hoće da jih pratit.

Većina komisije je medju tim i dalje isključivala naše izbornike, te bez ikakvoga zakonitoga uroka pače protuzakonito isključila po redu Pribetića (prije 25 godina odsuđen na 48 ura, i da nije Gamberada nego Gamber prem ga samo pod prvi ljudi poznaju). Solića (prodaj je bio prije 8 godina zaplijenjeno vino, Simonovića (jer da se je grozio 1885. nekam izbornika) Rajka (jer da nije Tomelini), Cossetta (jer da je dva put odsuđen bio, zadnji put godine 1880.), koji su svi razlagali kako imada pravo izbora; protestovali proti nepripučenju, i pred komisijom i pred komisarom, a pošto bijaše sve uzalud jer je komisija gospodarića javili su c. protestovali telegrafično kod gosp. namjestnika ili je to učinio zastupnik Spiničić.

To isključivanje se je već prije odličilo. Već nekoliko dana prije izbora rasglasililo se je u Baderni, da dvojica tamošnjih izbornika neće moć glasovati; jednomu tih Stifanića, bilo je na glasovnici sastavljenoj po c. kr. kot. glavarstva, napisano "Stefano" mjesto "Simone"; došao je savjetnika Ellaschega da mu se popravi, i dao mu popraviti, al nije napisao nadimka "Tončić"; došao za njega Pastoričić i istom savjetniku i reke mu što manjka i želio popravak, al je ovaj grdo završio na njega, a onda mirnije reče da se Stifanić — meć glasovat i bez da dođa Tončić sa glasovnici; komisije je htjela i toga Stifanića isključiti, al ga je popravio za zahtjev. Izb. komisar savjetnika Ellaschega, koj je bio dao rieč da će moć glasovat. Slično tomu u Baderni, govorilo se

je u Novojzari dne 2. marča u večer; stanoviti obćinar je rekao, da nek sa Hrvati kod prvotnih izbora pobjedili, da će sriedu dne 4. marča bit kako će gospod. Talijani, da će ovi pobjediti. U Taru se je govorilo, da su Talijani, kad su vidili, da nemogu nijednoga fidacijara sa svoju stran dobiti, rekli: kad nećete dobre volje, učinit ćemo drugače; a da se je i o brisanju isputalo.

Izborni čin, kako bi već rečeno, počeo je o 12 uri, počeo bijaše već svršen u Kopru i Vodjanju, pošto se je već znalo sa apjekh a tih dvih birališnih ili se je još bolje sazvalo u vrijeme biranja u Poreču, za kojega su članovi komisije talijanski u izbornoj dvorani dobivali brzojavke.

I ne samo da se je počelo tako kasno, nego se je materalo koliko se je veći moglo. Imenito hrvatske izbornike se je ispitivalo, odkud su, ko njim je otac, djed, brat, a obće što njim je na pamet došlo. Zvali su ih, koliko su više mogli, jedao možda u misli, da bi moglo doći do drugoga glasovanja, pak da bi do njega možda neki hrvatskih izbornika otišli, a drugo stalno za to, da možda dođu dva talijanska izbornika, koji nebijahu došli: Herak iz Svetlovoća i Privitello iz Lima. Čim su Talijani opazili, da jih neima, išli su koćijami po nje. Nije došao ni jedan niti drugi, prem da su jih i klečeć molili da dođu; Herak bio je već prvi hip odlučio da neće ići, jer nisu ga nit pitali hoće li da bude izbornik.

Negdje oko 3. ure pobrojilo se je glasova. Sa strane većine komisije htjelo se je proglasiti nevaljanosti neke glasove dane Dr. Laginju, jer da negdje odvjetnik drugje doktor, kao da nije Dr. Laginja i odvjetnik Laginja, jedna te ista osoba al se je tomu s uspjehom protivio izborni komisar. Ista većina komisije je pak priznala valjanosti glasove talijanskih izbornika koji su glasovali za Gergotina; i glas onoga koj je htjeo otići prije nego je odao svoj glas, koga su pitali za koga glasuje i komu, neznajućem za koga, so je pripustilo Vergottini, a on rekao sav smeten Gergotinu; pače i glas onoga, koji je glasovao za Don Gergotinu.

I prije neg se je posve glasove probrojilo i sbrojilo, pokazao je neki pisar sa prozora izborne dvorane veselo ? prata, kao da ima talijanska stranka 2. glava većine. Počelo se je medju Talijani veseliti i razaslo se je viest u hip po gradu.

Veselje trajalo je kratko, jer se je obnašlo da ima u svih trih birališnih jednake glasova na obie strane, 93 za Dra. Laginju, 93 za Dra. Vergottini.

Izborni komisar je onda javio, da će se obaviti drugi izbor, dakako nesamo u Poreču nego i u Kopru i u Vodjanju; u Poreču da o 4. uri po podne.

Prošlo su 4; priantan je izborni komisar vitez Ellascheg i prisutni sa hrvatski izbornici i hrvatski članovi komisije. Prošlo su i 4 1/2 i još jih neima; hrvatski izbornici i članovi komisije, upozoravaju izbornoga komisara na uru, mele, zahtjevaju da se počme; ovaj pošilja po talijanske članove komisije jednoga i drugoga, i tamošnjega polit komisar, a kad nedolaze, veli, da ih on nemože doñeti.

Zašto nisu dolazili? Dvie koćije odjurilo se po podne opat po nedođavie izbornike, jedna put Svetlovoća, druga put Lima: U prvog je vrsaraki načelnik i brat talijanskoga kandidata Fabio Vergottini i barno Polesini, u drugog brata Privitello, jedan činovnik kod zemaljskoga računovodstva drugi komisar policije u Poreču, da dignu tretjega brata izbornika Privitello.

Kako nisu uspjeli prvi put, tako nisu uspjeli nit drugi put. Nit su sami htjeli nit su jih domaći pustili. Privitello sa brata došavie iz Poreča zaklinjala, nek ide, jer će inače izgubiti obojica kruh. On bi se skoro bio sklonio čavli za njihora izjavu; al su mu onda okolišili sinovi, i izjavili: fako, neidi, jer ako ideš, otić čeme iz kuće. Na to je reko bratji da su mu mila, al da su mu miliji sinovi, i da on nikamo neide.

Teda negda nešto prije 5. došli su italijanski članovi komisije u izbornu dvoranu. (Nastaviti će se).

Iz Griznjana piše nam 20. t. m. Vidila žaba gdje se kuje konj, pu. žigla i oaz noga, da se je podkuje. Nije drugoputaljak griznjanski vidie gdje njegova brata po Jatri blata svojim smarodom stajpe poročke škrebetalioce — osvsi se i on na svoje grbare žoga — navije si oon par maćih dila pod mekrim noćom — nape ave svoje dočavne sile tako, da mu se pomatilo moždani od silnog napora, — te odliči nepokon i on posmradić, ce-

lonne" poročke lažitorbe, dopisom od dne 28. febr. br. 481.

Misli danja i noću, pomislija kako da sastavi šuplji dopis — piše — briše pa šara — piše opet pa napokon odpreki poročkom listiću svoj smješni dopis — bez ikakrog soka — bez jezgra — bez arna soli, mialoc u svojoj maćoj tikri, da će si tim korvredjem sreći, da će se tim prošaviti — kad tamo obružio sebo i slavau "babu". Nemogu od srama odvriti svieta smatna raz stvoju oćine, od koje bi mogao svoga i svieta, samo no dobroga na vidjel; iznesti i tim zbilja "colone dell' Istria" popuniti — nadrljao nekoliko subuharnih vrtica, kojimi priznaje da od g. 1887. vladaju u onoj obćini marioje jednog na drugog, tužbe, nemiri, razdor, i t. d. da imade s onom obćinom uvjek posla remaljski odbor, c. k. kot. glavarstvo, sud i tribunal, kao da bi u toj obćini birali sami buntovnici i divljaci. Liepe doista uvjedoče za obćinu Griznjani? Čija je krivnja — piše nadalje, da ne treba kazati, jer da to svi znadu. Zašto ne treba toga kazati? Zar su možda tomu krivi Hrvati-kazari? To je nemože kazati, mudri dopisniče, jer obćinom upravljate do sada uvjek Talijani sa hrvatskim kmeti dakako umjetnima šarenjaci. Tko je dakle tomu uzrok? Ne treba kazati — to znadu svi, "Hrvati" ne — "Preti crnazi" ne, jer jih u obćini nema, tko dakle? Ne treba kazati — mudromon ijedno oko dosta; stoga glasni naš odgovor: oni koji su do sada upravljali obćinom.

Nacrtikav uvod plešnjivom dopisu, hvali vladinog povjerenika, koj da je dobro uredio obćinske stvari i prištedio obćini for. 300. Ovdje ostalo ti dragi "šimiotto" u peru ili u mudroj tikrici pitanje: tko je zakrivio, da je vlada bila prisiljena, da pošalje ovamo svog povjerenika? Zašto nisi zabilježio debelimi slovi one stotine, koje će št. G. Pietro seobom odneti za svoj trud? Tko je prozvonio, da mora obćina već 9 mjeseci uzdržavati vl. povjerenika uz mastnu plaću od 100 f. mjesecnih? Toga nisi smio zamučati moj junake: 1000 forinta i još više potrošenih za št. Petrisa krivnjom... dosadašnje uprave talijanske. A gdje su ostali troškovi? Tko će morat sve to trpjeti? Zar možda ti? Ali nećeš ne — nego obćina Griznjani sa "pođobćinami" "Uzvišiv" tako povjerenika do trećeg neba, svračai se "xelonče" svoj na izbore izbornika, pa da se što više proslavi, da si uz silan svoj napori i borbu izvotjio pobjedu nad neprijateljem, tvrdiš da bijahu dvie stranke. Nemoj se činiti junakom, kad znaš, da si patuljak; kaži odrešito: bila je samo jedna stranka i to talijanska, ta se razciepala iz osobnih mrizja u dvie, najme: u Kuderine i Torcellino, koje skladno putu u jednu talijansku "škornju". Predobili su skoro jednoglasno Torcellini. Tvrdiš nadalje, nek si to zapamti za buduće obćinske izbore onaj, koj se usudio kazati, da ima uza se ogromnu većinu. Deder budi iskrena, deljio moj i kaži rajde ovako: "Obćinari Griznjanski, pazite koga si u buduće za zastupnike i poglavare birate; dosadašnje ne, jer su vam učinili veliku škodu i sramotu; obćinu su vam do ruba propasti doveli, birajte mužveve postene, vaeeg roda i jezika." Izbrojiv nadalje imena slavnih junaka i vojskovođja u velikoj borbi sa "trubh" za "forintu" i "saku leće", a zaboraviv spomenuti broj "prodanaca" za novac i žerilo stao si nešto bunčati o izborima u Oplrtju. Bavi se obćinom griznjanskom, a neznajuć sastaviti niti četiri subuharne vrtice iz Griznjana, učinio si erijski skok — iz Griznjana u Oplrtje, da tim okruži svoj prasni dopis. Zar nemaš, kukavico jedna, da imade u Oplrtju 72 literata, koji će svi, bolje nego li ti, znat oriat svoju sramotnu pobjedu? Hoćeš da izbaciš po talijanskoj kulturi i ti troj otrov na svećenike, pa nemogu iz Griznjana niti pol rieči proti njima kazati, usimlješ na pomoć tudja obćinu. Ej srami se jausać pak pometi pred svojim pragom ter uzmi na pomoć starca Šipeća, koga si na tami led zaveo. Šteta da nebijalo i tvoje mudro glavice u Oplrtje, čao biš bio još tačnik — pa bi se možda bila našla koja pametna duša, da te baci škornjom u troj breg al tko bi bio onda, pekao tovarčice za objed u Griznjani? Činjenice — činjenice a ne bajke. Pa da je i istinito isto pišeš, zar bi bio one a nebo vapjući griz? Vrimece tvoje mudroti, pokazao si svojom "retičkom" u br. 482. Što si postigao svojom laži i svrajam klavotami? Imenuj mi name jedna birae iz; sela Šternskog, kraj bjele nagoreca; nijem ili podkupljen, da glasuje za hrvatsku listu u Griznjani

koja ne bijaše niti sastavljena. Ej mudri-
jane! u lazi su kratke noge kao u tebe
pamet, što si dokazao svojim suplijim do-
pisom i pjesmivom „retinikom“.

Junace moj, ako ti nije dosti ovo
malo nauke, a ti mi se opet oglasi, pak
da ti podkaidmo još bolje.

Iz Dalmacije pišu nam 22. ožujka.
Svršeno je! Pobjeda je hrvatska, i ako
ta pobjeda nije bez dubitaka, ipak se mo-
žemo njom dičiti, jer dokazuje čisti značaj
Dalmacije. U svim vanjskim izbornim ko-
tarima, osim bokeškoga, Hrvati sjajno po-
bjediše. U Zadarsko — Benkovačkom i
Šibenjsko — Kninačkom Srbi postavise pro-
taktandata, a u svim ostalim birau je hr-
vatski kandidat jednoglasno bez protukand-
data. U Boki osta majdan na Srbina,
proti jakoj manjini čisto hrvatskih glasova.
U sjevernim gradovima narod izabra ogrom-
nom većinom predložnika hrvatskog ere-
dišnjeg odbora. Tu je omjerila svoju
smagu i nova „katolička“ hrvatska stranka,
ali bez uspjeha. Čovjek ne može odobriti
to ciepanje u hrvatskoj stranci jedino u
ime katoličanstva, kojemu ovdje neprijeti
pogibeli. Nedao Bog da bude to samo
prkos i zloba. A najviše se amo žali, da
se pri tom povlači ime stranke prava, koja
ipak nije postavila svojih kandidata. Ali
smo mi dalmatinski pravaši, koji držimo
ideje stranke prava za nešto sveta i uvi-
jena, što se ne smije okaljati, vidjeli ne-
koje ljude ovih izbora u nejasnom svijetlu,
te sudimo o njih imaće nego li do sada.
Radi toga pozivljemo stranku prava, da
s njima obračuna pak da se izjavi kako
stoji napram njekim ljudem, jer je od toga
odvisan i napredak i uspjeh njezinih svetih
načela u Dalmaciji. — I u južnim grado-
vim nadvladaše Hrvati ali nakom žestoke
borbe. Tamo je bio najživiji okršaj. Sje-
dajeni Srbi i Talijanaši uprieše sve sile
da bi kakogod probili. Sve jim povoljno
bijaše; i srećan izbor njihovog kandidata
rodom Dubrovčanina i katolika, i njihova
občina u Dubrovniku i njihove obćine po
Boci kotorskoj, i novi i spletke i nasilje;
ali urbudjena hrvatska svijest sve to nad-
vlada. Hrvati predobiše. A najutjepljivije
je, da imadosmo u Dubrovniku puno više
glasova nego zadnjih izbora, kad bijahu još
braća Srbi s nama. Sad kad su oni sklo-
pili savez sa tuđinom, i kad mi izgubi-
mo obćinu, nitko neće kazati, da to nisu
čisto hrvatski glasovi, bez ikakve utruhe.
Držimo se uvijek junacki pak ćemo obćinu
oteti iz talijanskih ruku. — Nije od manje
važnosti što imasmo u Koturu većinu. —
Te naše pobjede pokazuju jasno karakter
zemlje, što joj treba i što ona hoće. Ne-
može jih zasjeniti ni naš poraz — jer žali-
bože pretrpismo i poraz — u veleposjed-
stvu, gdje podlegosmo trostrukoj koaliciji:
talijansko-srbsko-činovničkoj, budući da iz-
braonik veleposjedne ne zastupa ni najmanje
narod Dalmacije, koji je skoro izključivo
hrvatski, već koji stotinjak bogataša, naših
izrođa, koji se obogaćiaše žuljevina naroda.
Mi smo tu pali istina je, ali ako se do-
bro promotri, moralna je pobjeda naša;
ovo kak: Hrvata veleposjednika ima oko 120,
Srba oko 60, a činovnika sa veleporaz-
ničkim glasom oko 60; jasno je, da mi,
koji imadosmo više glasova nego ikakva pro-
fivna stranka uzeta oseb, ili makar po
dvije zajedno, imadosmo podleći svias
zdrženim proti nama. Ali svaka sila do
vrem; mi napredujemo, pak nas i to za
sada tješi.

Osim ove i do Hrvati svuda po-
bjediše. Hrvati se otuđe tuđem gospod-
stvu, iatjeriše talijanskoeg nametnika iz
svog starog slavnog doma. Njegdajući
„baluardi dell'Italianità“ postadoše,
nakon duge borbe, tvrđjave hrvat-
stva, na koje su uzsludni svi juristi duš-
mana il izdajca. A hoće li ove pobjede
donieti avu dobra, koje bi morale? Hoće
ako budu naši zastupnici muževno pred-
voditi hrvatski narod u borbi za sveja i
ako se prekrete onih tabora, u kojih nijav-
gla i ime naše izdejavaju, ako u jednom
skupu sa ostalim slavenskim zastup-
nicima boriti se budu za samostalnost i
neodvisnost. A nadamo se, da će tim
putem proći, jer sad vidješe narod i čuše
što on hoće.

Osudjen talijanski liečnik. U talijan-
skih listovih čitamo, da je politička oblast
u Pali odsudila doktora liečničtva G. Ag-
ostini u Pali na 50 for. globe ili na de-
setdnevni zatvor, što je dne 6. t. m. na-
čelu glaube išao sa štopom u vie, obru-
ljenim talijanskimi bojami: biele-
crveno-zeleno. To da su potvrdila dva
svjedska.

Gospodin doktor — da je uložio proti
sebi utok.

Tako rečeni listovi, a mi se čudimo
kako se može pomiziti doktor liečničtva
toliko, da predvoći glasu štopom u vie,
dočim znamo, da ide po gradovih prod i za
glasovom dječurlija i najniži razredi pu-
čanstva. Na to su talijanski „gusti“.

Debar utisak. U gradskom vieću
u Rovinju odrekao se je načelnik Davanzo
polovici odštete, koju su dobivali prvanji
načelnici (for. 1200); delegati Benussi i
Quarantotto odrekli su se povse odštete
od for. 300. Ta plemenita odreknuće, u
ne najboljih okolnostih rovinske obćine
učinila su najbolji utisak. Isto vieće je odlu-
čilo raspisati natječaj za mjesto obćinskoga
tajnika, koj ima biti imenovan kao po-
litičko-upravni činovnik državi. I bilo je
končno vrijeme, da se to odleži, jer odkad
si je Rovinj priušio „lukus“, da ima
magistrat, što će reći od god. 1870., nije
se popunilo toga mjesta, toli znamenita,
nužna za magistrat. Tako „L'Istria“ u
svojem broju od 21. marca 1891. — Mi
tu to opažamo, da je, osim posljednjih
niti ne dviju godina, bio načelnik u
Rovinju, vit dr. Campitelli, sadajnji re-
maljski kapetan i predsjednik kulturnoga
vieća, da je on dakle vukao ciela odšteta,
da nije obnašao potrebitim, da se bar pol-
ovico odštete plemenito odreče, da je ostario
obćinu u okolnostih nenajboljih, i da se
tekoma skoro 20 godina nije pobrinuo za
pokriće znamenita i nužna mjesta!

Neuku nauka.

Ob uzgoju predivnog bilja. O lanu i konoplju.

Pise Nikola Vozič.

B. Uzgoj lana.

I. Lan (*linum usitatissimum*) njegovu upo- trebu i surstvi.

(Dalje.)

Lana ima više vrstih ili odrodah, od
kojih ću ti neke ovdje navesti:

1. Naš domaći lan, modroga
cvjeta, koji daje krasno, tanko vlakno,
dok se liepo ubjeliti može.

2. Ruski lan. Ima sitne zrno.
Vlakno mu je tanko i vrlo jako. Raste
do 80 cm. visoko, ne daje mnogo sjemena.

U nekim pokrajinama Rusije, naime u
Litavskoj i Kurlandiji procvatjaju naj-
liepši lan, pa u trgovini ove sjeme prolazi
pod imenom primorskim ili Rižkim lanom;
jest r-ujpoznatiji od svkastog lana.

Oz raste metar visoko, naravak ako
se dobro obradjuje. Njegovo vlakno je
krasno, meko i svjetlacavo, a i sjeme ne
daje više od našega običnog. Rižki lan je
poznat po svom visokom rastu, po jasnoj
boji lista i po žilavosti; gdjekoja stabelca
imaju na vrhu često po deset ograncica
gusto glavicama nabitih.

3. Amerikanski lan, kojemu
je cviet biel. Ovaj je lan od nekoliko
godina prenešen iz Amerike u Europu;
naraste preko metra visoko, ne polieže,
daje prekrasno i jako vlakno i daje mnogo
sjemena. Željeti je, da se ova vrta lana
čim više moguće u našim hrvatskim kra-
jevima udomeći.

4. Krupno cvietni lan, raste-
snažno i ima neobično krapan cviet; stablo
mu je na više grana razgranjeno i daje
vrlo dobro vlakno. (Sljediti će.)

Listnica uredništva

G. Š. A. Kratica. Pjesmarica onih neimamo
više, pa je naručimo na novo; ustripte se dok
nam stignu Da ste nam zdravo!

Listnica uprave

Uplatili su za „Nadu Slogu“ od 1. jenara do
6. jenara 1891. Bibl. Algarotti Krk for. 2.50, J.
J. Dolina for. 5, H. A. Lotini for. 5, Gr. pogl.
Petrovaradin for. 5, Goup. isl. Beč (oglas) f. 6.50,
B. A. Altara for. 3, Citanica Sežana f. 2.50, Ci-
tanica Novi f. 2.50, A. J. Karlovac f. 2.50, M.
S. Rieka for. 1, Citanica Gospić for. 2, B. F.
Erjavica f. 1, M. M. Diano for. 2, Int. Zeit.
Zagreb for. 2.25, L. Z. Silba f. 2, S. M. Klana
for. 2, V. A. Dobrinj for. 1, Obrt. Zadr. Senj for.
2, Citanica Zadar for. 2.50, P. I. N. Varsidin f.
2.50, S. I. Pula f. 2, L. J. Trsat for. 2.50, S. F.
Rieka for. 2, K. J. Pula f. 1, S. J. Kastav for. 5,
S. J. Pazin for. 5, P. P. Krk for. 5, J. A. Ljubi-
ljana f. 5, S. J. Glakof f. 6, K. I. sv. Petar f.
2, P. J. sv. Lovreč f. 1, R. E. Komes f. 2.50,
B. I. Pazin for. 5, J. J. Opatica f. 5. (Sledi.)

Lutrijski brojevi

Dne 22. marca.

Trst	69	62	46	44	17
Linc	47	40	5	59	19
Budapest	87	73	14	40	12
Zambrack	90	9	4	10	41

Dne 24. marca.

Prag	68	83	24	2	49
Lavor	19	24	32	54	35
Hermanstadt	27	11	56	53	35

FILIJALKA
č. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovinu in obrt u Trstu.

Novci za vplatiša.

V vredn. papirjih za	V zaplatah za
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2 1/2%
8-	3-mesečni 2 1/2%
30-	6-

Vrednostnim papirjem, glasećim na napoleone, ka-
teri se nakajajo u okrogu priporna se nove
horostna taraja na temelju odgovodi od 8
oktobra, 12. oktobra in 8. novembra.

Okrožni oddeł
V vredn. papirjih 2 1/2% za crnke svote.
V zaplatah brez obrestu.

Nakaznice
za Dnaji, Prago, Pešto, Erso, Lvov, Troparo, Reko
kaker za Zagreb, Arad, Boren, Gradec, Hermanstadt,
Lincost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupaja in prodaja
vrednosnj, diviz, lakor tudi vnovčenje kuponov
24-6 pri odbitku 1% provizije.

Predujm i.
Na jamčevne katne pogoji po dogovoru. Z
odprtima kreditu u Londonu ali Parizu, Ber-
linu ali v drugih mestih — provizija po po-
godbi.

Na vrednosni obrestu po pogodbi.

Uložji u pohrano.
Sprejemajo se u pohrano vrednosni papirji, ali
ali srebrni denar, inozemski bankovci, itd. — po
pogodbi.

Trst, 25. februarja 1891. 6-24

Prodaje se
Dućan i magazin, ulica: Andrassy-
Piumara br. 423 na Rieci. Poblize
kod našeg uredništva. 1-10

30-14 **Marijacejske zeludacne**
KAP-LJICE
pripravljene u ljekarni kod anglija
čimara C. Bradya u Kromerizu
(Morava) jest stvar, koje poznato
u svetu, koje čerpljuješ djetinj
kod slabe djetinje probate.
Prave su stvar onda ako su pro-
vidjene sa ptiag otamtom zaštitnom
znakom i podpisom
Cimara malo bora 40, velike 70 avč.
Vrat izvise jest naznačena.
Prodavaja se u svih ljekarnah.

Krasno uzorke na privatno naručitelje
20-11 badara i franca.
Jošte navidjene knjige uzoraka za krojače
netrakirano i uz slazak od 20 for., koji će
se nakon otrčane naruče uručavati.

Tvari za odjeja.
Peruvia i Dooking sa visoko svrećenstvo;
propisane trati za č. kr. činovničke uniforme,
je za veterane, ratrogasce, sokolake, lirov;
sukno za biljard i igrače stolove, lodem i
nepromočno loračke kapute, trati koje se pere.
Plaid za putnike od 4-14 id.
Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto
vunene suknece trati nipošto jeftina cunje,
štino ih povud nadjaju, te jedva podnosno
krojačke troškove, neka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brou.
Veliko skladište sukna Austro-Ugarske.
U mojem stalnom skladištu u vrijednosti od
1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskaj
postavici jest povoljno, da preostane mnogo
odrezaka; svaki razumno misleći forjck
moza sam uviditi, da se od tak malenih osta-
naka i odrezaka smeže poslati uzorke
jer nebi su koja stotina naručala uzoraka
u kratko msta preostalo, te je ono uljed
loga prava ciliparja, kad tvrde sa suknom
objelodanjuje uzorke odrezaka i ostataka,
te su u takvih slučajevih odrezci uzoraka
od komada, nipašto od ostataka; nakone
takovog postupanja jest bjelodane. —
Odreći, koji se nadopadaje, zamjenjuje se li se po-
vati novac. Kod naručbe treba navesti boju, duljinu
i cian.

Posiljke jedine su poštarsko pozanje
preko 10 for. frakco. 7-24
Deplanje u sjevernom, srednjem, čuakom, poljskom,
Italijanskom i francuskom jeziku.

Kneipp u hrvatskom prevodu.
Našom je „skladom upravo izišlo:
Moje
liečenje vodom.
Prekrasno kroz
više od trideset godina
i napisano, da se po njem
lieče bolesti i sačuva zdravlje
od
Sebastiana Kneippa
zapaika u Würshofenu.

10-3 Pravo
Profesor dr. Antun Lohmayer.

Ciena i for. 20 avč.
Tko pošalje poštarnom naručicom i for. 35 avč.,
dobili će knjige franco.

Dužernu i tjelesnu pomoć ujedno pru-
žuju, župnik i od Boga nadareni liečnik u
jednoj osobi te je župnik Sebastian Kneipp
u Würshofenu.

Njegovo djelo „Liečenje vodom“, koje je
u njemačkom originalu dozirilo već toliko
izdanja, i koje je razšireno u svih slojevih
njemački žitajuće publike, išalio je dozvo-
lom njegovoga u hrvatskom prevodu, da se
kajna poslati i hrvatski narod.

Prerod je jasan i lahko razumljiv.
Duo Bog, prodria i ova knjiga u hrv.
prevodu u narod onako, kako to zaslužuje,
i bila ona pomoćnica svim, koji si žele bilo
„sačuvati zdravlje ili liečiti bolest“ kako
to g. župnik Kneipp sam veli.

Naručbe upravljaja se
Knjizari
Lavoslava Hartmana
(Kugli i Deutsch), Zagreb Hlica br. 2.
ili svakoj hrvatskoj knjizari.

Put u Ameriku
ZA
NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO I ROSARIO
DI SANTA FE.

Izdaja direktne biljete
Mate Šverljuga Vinko Šverljuga
FIUME. PUZINE.

Mate Pollich
TRST Piazza Negozianti br. 2. 1-52

!!!POSUDE!!!
Plemićem, visokim osobam, vlastnikom kuća i
posjeda, činovnikom, štabnim častnikom, umirovlje-
nikom, nadalje za rente, zapise, uložke, baštinstva i
uživanje prihoda točno i brzo od for. 1000 dalje
vse do najviše svote.
18-25
Za uložene vrijednostne papire do 85%,
Poblize vesti iz prijsznosti kod višeg nadzor-
nika J. Kleina, Beč II. Ob. Donaustrasse 59.

Tajnost zajamčena!